



Wandelend of fietsend vanuit Alkmaar over Bergen trokken ze noordwaarts door de duinen, aan hun linkerkant de zee, rechts het polderlandschap. Meestal in een groepje, want veelal waren ze lid van één van de meerdere jeugdorganisaties die Nederland in de twintiger en dertiger jaren van deze eeuw kende, zoals bijvoorbeeld de N.B.A.S. (Nederlandse Bond van Abtinent Studerenden). Deze organisaties waren ontstaan, nadat door de toenemende industrialisering en de daarmee gepaard gaande groei van de steden, de behoefte ontstond om de benauwdheid van de stad en de fabrieken tijdelijk te verruilen voor de vrije natuur. Zo trokken ze dan verder, in korte broek (of iets minder korte rok) met een rugzak omgegord, tot aan de plaats waar de duinenrij plotseling ten einde kwam. De wind (natuurlijk tegen) woei ze vol om de oren als ze het betonpaadje tussen de basaltglooiing en het gras opzochten. Het laatste rechte stuk bood weinig afwisseling, buiten de meeuwen die over de dijk scheerden, schijnbaar ongehinderd door de wind. Aan het einde van de dijk was het doel bijna bereikt, daar, rechtsaf, even voorbij het dorp en de oprit naar het korfwater, lag bovenop de spreekwoordelijk de jeugdherberg "De Zevensprong", waar ze door vader en moeder WIESE zouden worden ontvangen.



De oude "Zevensprong".



Deze jeugdherberg, in die jaren de oudste van Nederland, was ontstaan in 1928, op initiatief van een groepje N.B.A.S. jongeren, dat in Petten een Pinksterkamp hield. Zij kwamen daar tot de ontdekking dat de huur in Petten laag was en na veel beraad werd er besloten om een vervallen huisje op de spreekwending voor één gulden in de week te huren om er een jeugdherberg van te maken. Een fenomeen dat verscheidene groepsleden kenden uit Duitsland. Uiteindelijk traden Nel KOK, Carel NADORT en Wim WIESE op als huurders. Hiermee was het gebouwtje echter nog geen jeugdherberg. Daar ging een hele vakantie en vele weekeinden timmeren, metselen en geld inzamelen aan vooraf, waarbij plaatselijke gebruiken al snel werden overgenomen en er gebruik werd gemaakt van gejut hout. Sinaasappelkisten afkomstig van een schip dat op weg was van Spanje naar Hamburg, doch de reis voor de kust van Petten onvrijwillig moest beeindigen. Uiteindelijk kon zo met een startkapitaal van Hfl. 500.— aan renteloos geld, de naar de dans "De Zevensprong" genoemde "Herberg" in het bijzijn van de burgemeester van Petten, H.S. ERIKS, op 30 september 1928 plechtig worden geopend. Voor deze gelegenheid had N.B.A.S.er Kees SIPKES een denneboompje meegebracht, dat met veel ceremonieel werd geplant en even voorspoedig zou moeten groeien als de herberg. Gelukkig waren de initiatiefnemers niet bijgelovig, want niet veel later verscheen er een geit, die het boompje te gronde richtte.

Zo vormde Petten tesamen met andere jeugdherbergen (o.a. in Twente) het begin van een organisatie die al snel zou uitgroeien tot de Nederlandse Jeugdherbergcentrale N.J.H.C. (ontstaan in 1929). Als jeugdherbergouders traden de ouders van Wim WIESE uit Alkmaar op. Zij konden toen 24 bedden aanbieden.

De voorzieningen waren primitief, maar de sfeer die er heerste deed een ieder dat vergeten. De dames genoten nog het meeste comfort. Zij konden b.v. de keuken als wasgelegenheid benutten, terwijl de jongens de ruimte hadden bij de pomp, buiten. Hetzelfde jaar 1928 bracht 117 overnachtingen, gevolgd door 863 in 1929 en 984 in 1930. Een lonende exploitatie was hiermee moeilijk en vader WIESE was blij dat hij zijn baan als stoffeerder er naast kon behouden.

Toch bleek de jeugdherberg in de loop der jaren te klein (vader en moeder WIESE sliepen in een bedstee in de keuken). In het voorjaar van 1932 werd er dan ook een houten slaapgelegenheid voor 32 jongens bijgebouwd. Dat dit zijn nut heeft gehad, blijkt uit de 1737 overnachtingen in dat jaar. Het zogenaamde "Trekken" nam ook in Nederland een grote vlucht, mede door de vrije zaterdag en de invoering van een doorbetaalde vacantieweek, kon het groeiend aantal jeugdherbergen zich in een eveneens groeiende belangstelling verheugen. Het bleek dat de initiatiefnemers in Petten volkomen in de geest van de tijd gehandeld hadden.



In de loop van 1932 ontstonden er zelfs plannen voor de bouw van een totaal nieuwe jeugdherberg, naast de oude. Het was duidelijk dat dit de persoonlijke krachten van de familie WIESE te boven ging. Voor dit doel werd er een stichting in het leven geroepen genaamd: Pettener Jeugdherbergstichting. Het bestuur van deze Stichting had de volgende samenstelling:

H.S. ERIKS	Oud Burgemeester van Petten	Voorzitter
W. WIESE	Jeugdherbergleiding	Secretaris
K. JANSMA	Woonplaats Petten	Penningmeester
Jb. KOSTER	Burgemeester van Winkel	
C. de JONG	Woonplaats St. Pancras	
P. v.d. VLIET	Woonplaats Amsterdam	
Mevr. SELLEGER-ELANT	Woonplaats Bergen	

De oprichtingsacte is gedateerd: 30 December 1932.

Een groot deel van het daaropvolgende jaar werd besteed aan het verzamelen van de nodige gelden, hetgeen gelukte tot een totaalbedrag van Hfl. 21.000.— waarvan ongeveer 50% in renteloze aandelen. Vervolgens werd het plan van architect K.P. ZUURBIER goedgekeurd en kon de voorzitter van de N.J.H.C. in september van hetzelfde jaar de eerste steen komen leggen.

De bouw verliep voorspoedig, nog in december vond de officiële opening plaats. Als ouders fungeerden nog altijd naar ieders grote tevredenheid vader en moeder WIESE, de algehele leiding was in handen van WIM WIESE.

De nieuwe "Zevensprong" kon plaats bieden aan 104 overnachters verdeeld over 5 slaapzalen, er waren 3 waslokalen, een groot dagverblijf, een keuken, hal, ziekenkamer en een volledige woning voor de ouders. De oude houten slaappleats deed voortaan dienst als fietsenstalling en trekkerskeuken. Het aantal overnachtingen liep intussen op tot 3178 in 1934.



De nieuwe "Zevensprong".

Tot zover dit eerste deel van het relaas betreffende "De Zevensprong" waarvoor ik putte uit het archief van jeugdherberg "De Zevensprong" te Petten dat berust bij het internationaal Instituut voor Sociale Geschiedenis te Amsterdam.



JAN-PAUL VERKAÏK.

